

CUNOȘTINȚE ȘI PRACTICI DE UTILIZARE A ANTIBIOTICELOR DE CĂTRE PACIENȚII CU INFECȚII RESPIRATORII ACUTE

Valeria COTELEA

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: Valeria Cotelea, e-mail: valeria.cotelea@usmf.md

Cuvinte-cheie: antibiotice, antibiotice în infecții respiratorii acute, antibiotice în asistența medicală primară, automedicația, rezistența la antibiotice.

Introducere. Creșterea rapidă a rezistenței bacteriene prezintă o problemă de sănătate publică și securitate globală. Consumul excesiv de antibiotice (AB) este asociat cu dezvoltarea rezistenței la antibiotice de la nivel individual până la global. Populația generală are cunoștințe insuficiente despre antibiotice și o percepție greșită a impactului utilizării lor iraționale, a rolului fiecărui utilizator în dezvoltarea rezistenței bacteriene.

Scopul. Evaluarea cunoștințelor și a practicilor de utilizare a antibioticelor la pacienții cu infecții respiratorii acute în scopul identificării necesităților pentru elaborarea de măsuri educaționale orientate spre utilizator.

Material și metode. Studiul a cuprins un eșantion din 296 de pacienți din zona urbană cu semne de infecții respiratorii acute (IRA) la momentul chestionării. S-a aplicat chestionarul standardizat Happy Audit-2 pentru pacienți cu IRA. Au fost evaluate acuzele la adresare, frecvența suportării IRA, tratamentul antibacterian aplicat, modul de achiziționare a AB, complianța la tratamentul cu AB, cunoștințele referitor la antibiotice și la dezvoltarea rezistenței bacteriene.

Rezultate. 50,8% din respondenți s-au tratat fără de AB, 37,2% au administrat tratament antibacterian, iar 12,0% nu au dat un răspuns clar. Tratamentul antibacterian a fost recomandat de medic în 84,4% de cazuri, în 7,3% din cazuri a fost luat de sine stătător de pacient pe baza recomandărilor medicale precedente, în 6,4% din cazuri a fost recomandat de farmacist (7/109) și în 2,7% (3/109) din cazuri de rude. Antibioticul a fost procurat pe bază de rețetă în 84,5% din cazuri, în 8,0% din cazuri – fără rețetă, iar 7,5% din respondenți nu au răspuns. 34,0% din respondenți au utilizat AB din rezervele casnice, dintre care 18,2% l-au folosit în primele trei zile de debut al IRA, iar 81,8% din respondenți după trei zile de la debutul bolii. Pacienții cu prescripții medicale pentru AB, au fost complianți la recomandările medicale în 88,7% din cazuri, pe când 11,3% nu au respectat fie durata, fie doza de AB prescrisă. Din numărul total de respondenți (293), 29,2% au considerat că antibioticele sunt eficiente în tratamentul infecțiilor virale, iar 27,9% au dat un răspuns echivoc. 11,6% din respondenți au considerat că AB sunt inofensive pentru organismul uman, 22,2% nu cunoșteau despre efectele nedorite ale AB, iar 30,0% nu cunoșteau despre dezvoltarea rezistenței bacteriene.

Concluzii. Cunoștințele insuficiente ale pacienților cu IRA despre efectul antibioticelor și practicile iraționale de utilizare precum automedicația, impune necesitatea fortificării măsurilor de conștientizare. Accesibilitatea și adresabilitatea pacienților către farmacist face necesară colaborarea eficientă interdisciplinară farmacist-medic de familie în scopul utilizării raționale a AB. Datele obținute indică la necesitatea măsurilor de fortificare a cunoștințelor pacienților referitor la utilizarea rațională a AB pentru prevenirea rezistenței bacteriene.